

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини,
фізичної терапії, ерготерапії

Навчальний рік 2025-2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

**«ОБСТЕЖЕННЯ, МЕТОДИ ОЦІНКИ ТА КОНТРОЛЮ
ПРИ ПОРУШЕННІ ДІЯЛЬНОСТІ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ»**

Нормативний освітній компонент

Форма здобуття освіти очна

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність 227 «Терапія та реабілітація»

Спеціалізація 227.1 «Фізична терапія»

Освітньо-професійна програма «Фізична терапія»

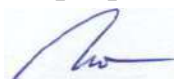
Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Курс 3

Силабус освітнього компоненту
затверджений на засіданні кафедри
спортивної, фізичної та
реабілітаційної медицини,
фізичної терапії, ерготерапії

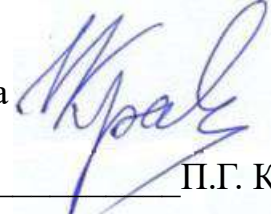
Протокол від
« 28 » серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри

_____ А.Г. Істомін

Схвалено методичною комісією
ХНМУ з проблем терапевтичного
профілю

Протокол від
« 30 » серпня 2023 року № 1

Голова
_____ П.Г. Кравчун

РОЗРОБНИКИ СИЛАБУСУ:

1. Істомін А.Г. – завідувач кафедри спортивної, медичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії, д.мед.н., професор.

2. Латогуз С.І. – доцент кафедри спортивної, медичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії, к.мед.н., доцент.

3. Павлова Т.М. – доцент кафедри спортивної, медичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії, к.мед.н.

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЩО ВИКЛАДАЮТЬ ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Прізвище, ім'я по батькові викладача	Павлова Тетяна Михайлівна
Контактний тел.	+380956027212
E-mail:	tm.pavlova@kntmu.edu.ua
Розклад занять	Згідно розкладу занять
Консультації	Відповідно до графіку, розміщеному на інформаційному стенді кафедри
Локація	 <p>вул. Олександра Шпейера, 4</p>

ВСТУП

Силабус освітнього компоненту «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату» складений відповідно освітньо-професійної програми (далі – ОПП) «Фізична терапія» та Стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт), перший (бакалаврський) рівень, галузі знань «22 «Охорона здоров'я», спеціальності «227 «Терапія та реабілітація».

Опис освітнього компоненту (анотація): «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату» надає необхідні знання студентам з фізичної терапії, ерготерапії та діагностики при ушкодженнях і захворюваннях опорно-рухового апарату, відновлення працездатності та визначення трудового прогнозу.

«Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату» в вищих медичних закладах України є невід'ємною частиною виховання студентів, глибоке засвоєння студентами теоретичних знань і практичних навичок з курсу .

За час навчання важливо сформуванню у здобувачів розуміння реабілітаційних заходів при ушкодженнях та захворюваннях опорно-рухового апарату людини, особливості компенсаторної перебудови функціональних систем та органів у зв'язку з порушеною функцією.

Медичні ВНЗ повинні готувати всебічно-розвинених спеціалістів, які б володіли теоретичними знаннями та практичними навичками і вміннями застосування різноманітних засобів, отримання поняття про індивідуальну програму реабілітації та правила її складання.

Предмет вивчення освітнього компоненту «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату» є формування у здобувачів знань про заходи фізичної терапії, ерготерапії при ушкодженнях та захворюваннях опорно-рухового апарату людини.

Пререквізити. Вивчення освітнього компоненту передбачає попереднє засвоєння освітніх компонентів з анатомії людини, фізіології людини, валеології, медичної реабілітації, фізіотерапії, вікової фізіології у закладах вищої освіти.

Постреквізити. Основні положення освітнього компоненту мають застосовуватися при вивченні фахових освітніх компонентів.

Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE

<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5206>

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ:

1.1 Мета викладання освітнього компоненту «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату» є: дати необхідні знання здобувачам з фізичної терапії, ерготерапії та діагностики при ушкодженнях і захворюваннях опорно-рухового апарату, відновлення працездатності та визначення трудового прогнозу. Сформуванню у здобувачів

вищої освіти адекватні наукові уявлення про закономірності фізіологічних основ заходів фізичної терапії, ерготерапії при ушкодженнях та захворюваннях опорно-рухового апарату людини, особливості компенсаторної перебудови функціональних систем та органів у зв'язку з порушеною функцією.

1.2. Основними завданнями освітнього компоненту «Обстеження, методи оцінки та контролю при порушенні діяльності опорно-рухового апарату» є:

Теоретичні – викласти теоретичні основи та методологічні особливості основ фізичної терапії, ерготерапії, як складової частини медичної, соціальної та професійної реабілітації, як системи заходів щодо відновлення або компенсації фізичних можливостей, підвищення функціонального стану та адаптаційних резервів організму людини засобами і методами кінезіотерапії, масажу, фізіотерапії та природних факторів.

Обґрунтувати рухову активність як одну із найважливіших складових реабілітації хворих та неповносправних людей, що мобілізує всі сили та резервні можливості організму людини на відновлення втрачених чи порушених функцій опорно-рухового апарату, значно скорочує терміни їх відновлення, створює компенсаторні механізми до нових умов існування при незворотних анатомічних чи функціональних втратах організму і відновлює професійну та побутову працездатність.

Практичні – ознайомити здобувачів із сучасними методиками фізичної терапії, ерготерапії та навчити застосувати їх на практиці. Відпрацювати навички діагностики опорно-рухового апарату при його захворюваннях та навчити здобувачів адекватно оцінювати функціональні можливості здорової та хворої людини для розробки раціональних принципів відновлення та володіти всебічним комплексним підходом при проведенні фізичної терапії, ерготерапії.

1.3.1. Вивчення освітнього компоненту забезпечує опанування здобувачами вищої освіти компетентностей:

Інтегральні

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук)

Загальні

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 02. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 03. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 04. Здатність працювати в команді.

ЗК 05. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 09. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.)

Спеціальні (фахові, предметні)

СК.01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.

СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

СК 03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

СК 04. Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.

СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

СК 07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.

СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК 09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК 10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

СК 11. Здатність адаптувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

СК 13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

СК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.)

1.3.2. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних програмних результатів навчання:

ПРН 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПРН 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПРН 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПРН 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПРН 05. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.

ПРН 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПРН 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.

ПРН 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПРН 10. Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.

ПРН 11. Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.

ПРН 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

ПРН 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПРН 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

ПРН 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПРН 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

ПРН 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

ПРН 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

1.3.3. Вивчення освітнього компоненту забезпечує набуття здобувачами вищої освіти наступних соціальних навичок (Softskills):

Зв'язок – здатність до усного спілкування, написання, подання, прослуховування.

Люб'язність – манери, етикет, діловий етикет, кажу, будь ласка, і дякую вам, шанобливо.

Гнучкість – адаптивність, бажання змінюватися, навчання протягом усього життя, приймає нові речі, налаштовує, навчає.

Цілісність – чесна, етична, висока моральність, має особисті цінності.

Міжособистісні навички – приємність, привабливість, почуття гумору, дружність, вихованість, співпереживання, самоконтроль, терпимість, комунікабельність.

Позитивне ставлення – оптимістичний, захоплений, заохочувальний, щасливий, впевнений.

Професіоналізм – діловий, добре одягнений.

Відповідальність – підзвітна, надійна, виконує роботу, винахідлива, самодисциплінована, хоче робити добре, сумлінно, здоровий глузд.

Командна робота – кооператив, працюють разом з іншими, приємні, сприятливі, корисні, спільні.

Робоча етика – працюючий, готовий працювати, лояльний, ініціативний, мотивований вчасно.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь, ОПП	Характеристика освітнього компоненту	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів – 7	Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»	Нормативний ОК	
Загальна кількість годин – 210	Спеціальність: 227 «Терапія та реабілітація» Спеціалізація: 227.1 Фізична терапія	Рік підготовки:	
		3-й	
		Семестр	
		5-й	6-й
Годин для денної форми навчання: аудиторних – 114 самостійної роботи здобувача – 96	Освітньо-кваліфікаційний рівень: перший (бакалаврський) ОПП : «Фізична терапія»	20 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		52 год.	34 год.
		Самостійна робота	
		48 год.	48
		Індивідуальні завдання: -	
Вид контролю: диф.залік			

2.1. Опис освітнього компоненту

2.2.1. Лекції

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Види лекцій
Розділ освітнього компоненту 1. Патологія, обстеження та лікування при вроджених та набутих деформаціях опорно-рухового апарату			
1.	Вступ у фізичну терапію, ерготерапію при захворюваннях опорно-рухового апарату	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
2.	Патологія, обстеження та лікування при дефектах постави	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)

3.	Патологія, обстеження та лікування при плоскостопості, дисплазії кульшового суглоба та вродженій клишоногості	4	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
4.	Патологія, обстеження та лікування при вродженій м'язовій кривошії	4	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
Розділ освітнього компоненту 2. Патологія, обстеження та лікування при дистрофічно-дегенеративних захворюваннях опорно-рухового апарату			
5.	Патологія, обстеження та лікування при артрогрипозі	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
6.	Патологія, обстеження та лікування при остеоартрозах та остеохондрозах	4	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
Розділ освітнього компоненту 3. Патологія, обстеження та лікування при та пошкодженнях опорно-рухового апарату			
7.	Патологія, обстеження та лікування при пошкодженнях плечового поясу та вільної верхньої кінцівки.	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
8.	Патологія, обстеження та лікування при пошкодженнях тазового поясу та вільної нижньої кінцівки.	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
9.	Патологія, обстеження та лікування при пошкодженнях хребта.	2	Презентація з мультимедійним супроводом.

			Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
10.	Патологія, обстеження та лікування після ампутації верхніх кінцівок.	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
11.	Патологія, обстеження та лікування після ампутації нижніх кінцівок.	2	Презентація з мультимедійним супроводом. Лекція-бесіда (дискусія, круглий стіл)
	Всього годин	28	

2.2.2. Семінарські заняття

Проведення семінарських занять не передбачено ОПП

2.2.2. Практичні заняття

№ з/п	Назва теми	Кількість год	Методи навчання	Форми контролю
Розділ освітнього компоненту 1. Патологія, обстеження та лікування при вроджених та набутих деформаціях опорно-рухового апарату				
1.	Вступ у фізичну терапію, ерготерапію при захворюваннях опорно-рухового апарату	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему

2.	Патологія, обстеження та лікування при дефектах постави	8	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
3.	Патологія, обстеження та лікування при сколіозах	6	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
4.	Патологія, обстеження та лікування при плоскостопості	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання;

				реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
5.	Патологія, обстеження та лікування при дисплазії кульшового суглоба	6	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
6.	Патологія, обстеження та лікування при вродженій клишоногості	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
7.	Патологія, обстеження та лікування при вродженій м'язовій кривошії	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація,	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове

			презентація, дискусія, круглий стіл	опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
Розділ освітнього компоненту 2. Патологія, обстеження та лікування при дистрофічно-дегенеративних захворюваннях опорно-рухового апарату				
8.	Патологія, обстеження та лікування при артрогрипозі	2	Розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
9.	Патологія, обстеження та лікування при артритах	2	Розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль;

				самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
10.	Патологія, обстеження та лікування при остеоартрозах	2	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
11.	Патологія, обстеження та лікування при остеохондрозах	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
12.	Патологія, обстеження та лікування при остеохондропатіях	4	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія,	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий

			круглий стіл	контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
13.	Патологія, обстеження та лікування при остеопорозах	2	Розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
Розділ освітнього компоненту 3. Патологія, обстеження та лікування при пошкодженнях опорно-рухового апарату				
14.	Патологія, обстеження та лікування при пошкодженнях плечового поясу та вільної верхньої кінцівки.	8	Розповідь- пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь;

				виступ на задану тему
15.	Патологія, обстеження та лікування при пошкодженнях тазового поясу та вільної нижньої кінцівки.	8	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
16.	Патологія, обстеження та лікування при пошкодженнях хребта.	6	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
17.	Патологія, обстеження та лікування після ампутації верхніх кінцівок.	6	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання;

				індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
18.	Патологія, обстеження та лікування після ампутації нижніх кінцівок	6	Розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, дискусія, круглий стіл	Усне опитування (індивідуальне і фронтальне); письмове опитування; тестовий контроль; творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; взаємоконтроль; самоконтроль; доповідь; виступ на задану тему
	Всього годин	86		

2.2.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Методи навчання	Форми контролю
Розділ освітнього компоненту 1. Патологія, обстеження та лікування при вроджених та набутих деформаціях опорно-рухового апарату				
1.	Вступ у фізичну терапію, ерготерапію при захворюваннях опорно-рухового апарату	2	Розповідь-пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
2.	Патологія, обстеження та лікування при дефектах постави	6	Розповідь-пояснення, бесіда,	Творчі завдання; індивідуальні

			презентація, дебати	завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
3.	Патологія, обстеження та лікування при сколіозах	4	Розповідь- пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
4.	Патологія, обстеження та лікування при плоскостопості	4	Розповідь- пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
5.	Патологія, обстеження та лікування при дисплазії кульшового суглоба	6	Розповідь- пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
6.	Патологія, обстеження та лікування при вродженій клишоногості	4	Розповідь- пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
7.	Патологія, обстеження та лікування при вродженій м'язовій кривошії	4	Розповідь- пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
Розділ освітнього компоненту 2. Патологія, обстеження та лікування при дистрофічно-дегенеративних захворюваннях опорно-рухового апарату				
8.	Патологія, обстеження та лікування при артрогрипозі	4	Розповідь- пояснення, бесіда,	Творчі завдання; індивідуальні

			презентація, дебати	завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
9.	Патологія, обстеження та лікування при артритах	4	Розповідь- пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
10.	Патологія, обстеження та лікування при остеоартрозах	4	Розповідь- пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
11.	Патологія, обстеження та лікування при остеохондрозах	6	Розповідь- пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
Розділ освітнього компоненту 3. Патологія, обстеження та лікування при та пошкодженнях опорно-рухового апарату				
12.	Патологія, обстеження та лікування при пошкодженнях плечового поясу та вільної верхньої кінцівки.	8	Розповідь- пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
13.	Патологія, обстеження та лікування при пошкодженнях тазового поясу та вільної нижньої кінцівки.	8	Розповідь- пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
14.	Патологія, обстеження та лікування при пошкодженнях шийного відділу хребта.	8	Розповідь- пояснення, бесіда,	Творчі завдання; індивідуальні

			презентація, дебати	завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
15.	Патологія, обстеження та лікування при пошкодженнях грудного відділу хребта.	6	Розповідь- пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
16.	Патологія, обстеження та лікування при пошкодженнях поперекового відділу хребта.	6	Розповідь- пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
17.	Патологія, обстеження та лікування після ампутації верхніх кінцівок.	6	Розповідь- пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
18.	Патологія, обстеження та лікування після ампутації нижніх кінцівок	6	Розповідь- пояснення, бесіда, презентація, дебати	Творчі завдання; індивідуальні завдання; реферати; самоконтроль; доповідь.
	Всього годин	96		

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання успішності навчання здобувачів освіти здійснюється на підставі чинної «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів освіти ХНМУ».

Диференційований залік здійснюється по завершенню вивчення освітнього компоненту на останньому практичному занятті. До диференційованого залік допускаються здобувачі, які повністю відвідали аудиторні заняття з освітнього компоненту (або відпрацювали пропущені заняття у встановленому порядку), виконали всі види робіт, що передбачені освітнім компонентом, та при вивченні освітнього компоненту набрали кількість оцінок, не меншу за мінімальну.

Диференційований залік (ДЗ) – проводиться викладачем академічної групи на останньому занятті. Допуск до ДЗ визначається у балах поточної навчальної діяльності, а саме: min - 70, max - 120 балів. Безпосередньо ДЗ оцінюється від - 50 до – 80 балів. Оцінка з освітнього компоненту є сума балів за ПНД та ДЗ у балах від min – 120 до max - 200 і відповідає традиційній оцінці: «задовільно», «добре», «відмінно».

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу (для освітніх компонентів, що завершуються диференційованим заліком)

4-бальна шкала	120-бальна шкала	4-бальна шкала	120-бальна шкала
5	120	3.91-3,94	94
4.95-4,99	119	3.87-3,9	93
4.91-4,94	118	3.83- 3,86	92
4.87-4,9	117	3.79- 3,82	91
4.83-4,86	116	3.74-3,78	90
4.79-4,82	115	3.7- 3,73	89
4.75-4,78	114	3.66- 3,69	88
4.7-4,74	113	3.62- 3,65	87
4.66-4,69	112	3.58-3,61	86
4.62-4,65	111	3.54- 3,57	85
4.58-4,61	110	3.49- 3,53	84
4.54-4,57	109	3.45-3,48	83
4.5-4,53	108	3.41-3,44	82
4.45-4,49	107	3.37-3,4	81
4.41-4,44	106	3.33- 3,36	80
4.37-4,4	105	3.29-3,32	79
4.33-4,36	104	3.25-3,28	78
4.29-4,32	103	3.21-3,24	77
4.25- 4,28	102	3.18-3,2	76
4.2- 4,24	101	3.15- 3,17	75
4.16- 4,19	100	3.13- 3,14	74
4.12- 4,15	99	3.1- 3,12	73
4.08- 4,11	98	3.07- 3,09	72
4.04- 4,07	97	3.04-3,06	71
3.99-4,03	96	3.0-3,03	70
3.95- 3,98	95	Менше 3	Недостатньо

Шкала оцінювання у ХНМУ

Оцінка за 200 бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за чотирибальною шкалою
180–200	A	Відмінно
160–179	B	Добре

150–159	C	Добре
130–149	D	Задовільно
120–129	E	Задовільно
Менше 120	F, Fx	Незадовільно

Критерії оцінювання практичних навичок

Кількість навичок	«5»	«4»	«3»	Відповідь за білетами практичної частини	За кожен практичну навичку здобувач одержує від 5 до 8 балів, що відповідає: «5» - 8 балів «4» - 6,5 балів «3» - 5 балів
1	8	6,5	5		
2	8	6,5	5		
3	8	6,5	5		
4	8	6,5	5		
5	8	6,5	5		
	40	32,5	25		

Оцінювання теоретичних знань за складеними на кафедрі білетами, які включають усі теми освітнього компоненту.

Критерії оцінювання теоретичних знань

Кількість питань	«5»	«4»	«3»	Усна відповідь за білетами, які включають теоретичну частину освітнього компоненту	За кожен відповідь здобувач одержує від 5 до 8 балів, що відповідає: «5» - 8 балів «4» - 6,5 балів «3» - 5 балів
1	8	6,5	5		
2	8	6,5	5		
3	8	6,5	5		
4	8	6,5	5		
5	8	6,5	5		
	40	32,5	25		

Відповідність оцінювання освітнього компоненту в балах оцінюванню в традиційних оцінках

Оцінка освітнього компоненту в балах	Традиційна оцінка з освітнього компоненту
180–200	«5»
150–179	«4»
120–149	«3»

Після завершення вивчення освітнього компоненту завуч або викладач виставляють здобувачу кількість балів та відповідну оцінку у залікову книжку та заповнюють відомості успішності здобувачів з освітнього компоненту за формами.

3.2. Питання до диф.заліку

1. Порядок проведення обстеження хворого з ортопедичною патологією.
2. Що таке остеопороз.
3. Класифікація остеопорозу.
4. Назвіть особливості фізичної терапії та медикаментозної терапії хворих з дисплазією сполучної тканини.
5. Які методи діагностики найчастіше використовуються при обстеженні хворого з ортопедичною патологією.
6. Основні клінічні симптоми перебігу дегенеративних захворювань хребта.
7. Назвіть особливості фізичної терапії хворих з переломами трубчатих кісток.
8. Які хвороби відносяться до дегенеративних захворювань суглобів
9. Вкажіть методи остеосинтезу.
10. Які особливості фізичної терапії та медикаментозної терапії остеохондропатій різної локалізації
11. Основні клінічні симптоми перебігу остеоартрозу.
12. Які хвороби відносяться до дегенеративних захворювань хребта.
13. Вкажіть особливості фізичної терапії людей похилого віку з патологією опорно-рухової системи.
14. Що таке дисплазія сполучної тканини.
15. Класифікація дисплазій.
16. Назвіть особливості фізичної терапії хворих з травматичними вивихами суглобів.
17. Що таке стеноз хребцевого каналу.
18. Класифікація стенозу.
19. Які достовірні ознаки перелому трубчатих кісток.
20. Вкажіть особливості фізіотерапії при ФТЕ хворих із наслідками травм при наявності в кістках металевих імплантатів.
21. Які ви знаєте види псевдосуглобів.
22. Назвіть основні види кульгавості.
23. Які особливості фізичної терапії, ерготерапії та медикаментозної терапії хворих після ендопротезування суглобів.
24. Назвіть основні методи діагностики, які використовуються при обстеженні хворих із дегенеративними захворюваннями хребта.
25. Які Ви знаєте стадії регенерації кісткової тканини
26. Вкажіть особливості фізичної терапії хворих після ампутації кінцівок.
27. Назвіть основні клінічні симптоми травматичного вивиху суглоба.
28. Які умови необхідні для оптимального зрощення кісткових уламків
29. Що таке артрогрипоз.
30. Які особливості ФТЕ пацієнтів з даною патологією
31. Що таке артрит та які є класифікації даної патології.
32. Вкажіть особливості ФТЕ дітей з патологією опорно-рухової системи.
33. Особливості ФТЕ при плоскостопості.

34. Які основні методи діагностики використовуються при обстеженні хворих із сколіозом

35. Які основні клінічні симптоми перебігу при вродженій м'язовій кривошій.

36. Особливості ФТЕ при пошкодженнях плечового поясу та вільної верхньої кінцівки.

37. Особливості ФТЕ при пошкодженнях тазового поясу та вільної нижньої кінцівки.

38. Особливості ФТЕ при пошкодженнях шийного відділу хребта.

39. Особливості ФТЕ при пошкодженнях грудного відділу хребта.

40. Особливості ФТЕ при пошкодженнях поперекового відділу хребта.

41. Особливості ФТЕ після ампутації верхніх кінцівок.

42. Особливості ФТЕ після ампутації нижніх кінцівок.

3.4. Індивідуальні завдання (затверджений на засіданні кафедри перелік з визначенням кількості балів за їх виконання, які можуть додаватись, як заохочувальні):

2. Проведення самостійного фрагменту наукового дослідження (10 балів).

1. Підготовка реферату за темами для самостійного вивчення (5 балів).

3. Пошук та опрацювання навчальних і науково-методичних ресурсів за темами для самостійного вивчення (5 балів).

4. Підготовка наукової доповіді на засіданні наукового гуртка та/або науково-студентській конференції (10 балів).

5. Участь у міжвузівській та/або всеукраїнській олімпіаді (10 балів).

6. Підготовка наукових публікацій: тез з збірниках науково-практичних конференцій, збірниках наукових праць, статей у фахових наукових виданнях (10 балів).

3.5. Правила оскарження оцінки

Апеляція здобувача вищої освіти щодо оцінки (кількості балів), отриманої на іспиті у ХНМУ, повинна подаватись особисто не пізніше наступного робочого дня після оголошення оцінки.

Апеляція розглядається не пізніше наступного дня після її подання у присутності здобувача.

Додаткове опитування здобувача вищої освіти при розгляді апеляцій не допускається.

Порядок подання і розгляду апеляції повинен бути оприлюднений та доведений до відома здобувача не пізніше ніж 7 днів до початку іспитів.

4. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Вимоги освітнього компоненту.

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у здобувачів виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/ка надасть на першому практичному занятті.

Під час лекційного заняття здобувачам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити запитання до лектора/ки – це абсолютно нормально.

Практичні заняття.

Активна участь під час обговорення в аудиторії, здобувачі мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливість та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від здобувачів очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Відвідування занять та поведінка.

Очікується, що здобувачі відвідуватимуть всі лекційні та практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його (згідно графіку на інформаційному стенді кафедри).

Здобувачам важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників/ць, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття.

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і територію);

- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.

Використання електронних гаджетів.

Використання електронних гаджетів є основним і потужним інформаційним джерелом до вивчення курсу, адаптивним до сучасних вимог і сприяє входженню в сучасний європейський освітній простір. Гаджети забезпечують постійний зворотній зв'язок: «викладач-здобувач», «здобувач-здобувач», «здобувач-група здобувачів».

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Політика щодо академічної доброчесності.

Кафедра спортивної, фізичної та реабілітаційної медицини, фізичної терапії, ерготерапії підтримує нульову толерантність до плагіату. Від здобувачів очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Герцик А. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації / фізичної терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату: монографія / Андрій Герцик. – Львів : ЛДУФК, 2018. – 388 с.

2. Куцериб Т. Анатомія людини з основами морфології: навч. посіб. / Тетяна Куцериб, Мирослава Гриньків, Федір Музика. – Львів: ЛДУФК, 2019. – 86 с.

3. Медико-біологічні основи фізичної терапії, ерготерапії ("Нормальна анатомія " та "Нормальна фізіологія"): навч. посіб. / Мирослава Гриньків, Тетяна Куцериб, Станіслав Крась, Софія Маєвська, Федір Музика. – Львів : ЛДУФК, 2019. – 146 с.

4. O'Sullivan S., Schmitz T. Physical Rehabilitation: Assessment and Treatment. – 4th ed. – Philadelphia: F.A. Davis, 2019. 687 p.

5. Kinesiology of the Musculoskeletal System: Foundations for Physical Rehabilitation by Donald A. Neumann Mosby; 3 rdre . ed.

Допоміжна

1. Діагностика рухових можливостей у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник / А.В. Ольховик. – Суми: – Сумський державний університет, 2018. – 146 с.

2. Кашуба В.О. Біомеханіка просторової організації тіла людини: сучасні методи та засоби діагностики і відновлення порушень: монографія / В.О. Кашуба, Ю.А. Попадюха. - К.: Центр учбової літератури, 2018. - 768 с.

3. Методи обстеження неврологічного хворого: навчальний посібник / Л.І.Соколова, Т.М.Черенько, Т.І. Ілляш та ін. – 2-е видання. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 144 с.

4. Медична і соціальна реабілітація: підручник / В.Б. Самойленко, Н.П. Яковенко, І.О. Петряшев та ін. - 2-е видання. - К. : Медицина, 2018. - 464 с.

5. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчук, Д.В. Вакуленко; за заг. ред. Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчука. - Тернопіль: ТДМУ, 2019. - 372 с.

6. Ерготерапія. Підручник для студентів бакалаврського напрямку підготовки «Ерготерапія» на 1-у медичному факультеті Карлового університету / Швесткова О., Свєцена К. та кол. перекл. з чеської, Київ, 2019. 196 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Посилання на сторінку освітнього компоненту в MOODLE

<https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=5206>

2. Положення про запобігання, попередження та врегулювання випадків, пов'язаних із сексуальними домаганнями і дискримінацією у ХНМУ

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog-sex.doc

3. Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_ad_etyka_text.pdf

4. Порядок проведення занять з поглибленого вивчення здобувачами Харківського національного медичного університету окремих дисциплін понад обсяг навчального плану

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/nak-poriad-pogl-vyv-dysc.docx

5. Положення про Комісію з академічної доброчесності, етики та управління конфліктами ХНМУ

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_komis_ad_text.pdf

6. Положення про визнання результатів неформальної освіти в Харківському національному медичному університеті

http://files.knmu.edu.ua:8181/upload/redakt/doc_uchproc/polog_neform_osv.pdf

7. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=7108%3A2021-03-10-14-08-02&catid=12%3A2011-05-10-07-16-32&Itemid=33&lang=uk

8. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ:

http://www.knmu.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=2520%3A2015-04-30-08-10-46&catid=20%3A2011-05-17-09-30-17&Itemid=40&lang=uk

8. ІНШЕ -